

Beslutningsforslag nr. B 125. Fremsat den 9. april 1996 af Else Winther Andersen (V), Erik Larsen (V), Karen Højte Jensen (KF) og Bendt Bendtsen (KF)

Forslag til folketingsbeslutning

om de ældres frie valg af hjemmehjælp

Folketinget opfordrer regeringen til at fremsætte lovforslag om de ældres frie valg af hjemmehjælp efter følgende principper:

- Pengene skal følge den ældre, som skal have frit valg med hensyn til hjemmehjælp.
- Kommunerne skal fortsat visitere de ældre til forskellige former for hjemmehjælp. Men fremover skal der gælde et frit valg. Hvis de ældre ønsker at benytte andre tilbud end de offentlige, skal kommunen udbetale dem et øremærket beløb svarende til den service, de er visiteret til.
- Det øremærkede beløb skal udgøre mellem 75 pct. og 100 pct. af kommunens omkostning ved at udføre arbejdet i eget regi.
- Det øremærkede beløb skal kunne bruges til forskellige former for hjemmehjælp:
 - Personlig hygiejne (f.eks. bad).
 - Personlig pleje (f.eks. påklædning og indtagelse af medicin).
 - Omsorgsopgaver (f.eks. motion og tryghedsbesøg).
 - Praktisk service i hjemmet (f.eks. rengøring og tøjvask).
 - Praktisk service uden for hjemmet (f.eks. indkøb).
- De ældre skal til enhver tid kunne vælge at benytte det kommunale system på normale vilkår, hvis de ikke længere ønsker at benytte det private tilbud.

Bemærkninger til forslaget

De ældre skal have frit valg. De skal ikke umyndiggøres.

I dag har tanken om frit valg vundet indpas i samfundet. Forældre kan få undervist deres børn i den skole, de vil. Patienter kan vælge det hospital, som passer dem bedst.

De ældres frie valg har man i høj grad overset, men de ældre har også evnen og retten til at styre deres eget liv.

De ældre har brug for tryghed og valgfrihed. Dette opnås ikke automatisk ved offentlige løsninger, som tværtimod kan begrænse kreativitet og fleksibilitet.

De ældre skal have et frit valg mellem offentlige og private tilbud om hjemmehjælp, personlig pleje osv. Politikernes opgave bør begrænse sig til at sikre den tryghed, som de ældre har brug for.

Store udfordringer

Stadig flere husstande modtager varig hjemmehjælp. For ti år siden var det ca. 120.000 husstande. I dag er tallet oppe på ca. 155.000 husstande.

Der bliver flere og flere »gamle« ældre, dvs. ældre over 85 år.

De sociale netværk har det desværre ikke så godt som tidligere. Pårørende og naboer hjælper mere sjældent til med praktiske gøremål som indkøb, rengøring, vask m.m., hvilket lægger større byrde over på det offentlige. Samtidig bliver der flere enlige

gamle, og tilsammen giver det voksende utryghedsproblemer i dagligdagen.

Der er også mange ældre, der kan klare sig selv, og som har et velfungerende liv. Alle disse forskelle må det offentlige tage hensyn til.

Valgfrihed og fleksible løsninger skal i højsædet.

Pengene skal følge de ældre

Politikerne bør stille øremærkede beløb til rådighed til rengøring, pleje osv., alt efter hvilke behov den ældre vurderes at have. På den måde ved den ældre, hvad der er at gøre godt med. Når de ældre ved lovsikres mulighed for at få udbetalt pengene til hjemmehjælp, kan de selv vælge, om det er kommunen, selvejende institutioner eller private virksomheder, der skal levere hjemmehjælpen.

Det vil også give kommunerne større muligheder for en fleksibel planlægning. De øremærkede beløb kan variere mellem 75 og 100 pct. af den kommunale udgift til den pågældende ydelse. Kommunerne vil ved fastsættelsen af beløbets størrelse kunne tage hensyn til, om de har over- eller underkapacitet på det pågældende område.

Hvis de har overkapacitet, vil de sandsynligvis vælge det lave kompensationsniveau. Det høje kompensationsniveau vil kommunerne vælge, hvis de mangler egen kapacitet. Denne mulighed for fleksibilitet forener hensynet til det kommunale selvstyre og til den enkelte borger.